

Obserwatoria [1]

Wysłane przez admin w ndz., 2016-04-10 22:40

Tajemnice Kosmosu

Jak mała wieś uzyskała przepustkę do gwiazd, czyli o Centrum Astronomii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Piwnicach.

Początki toruńskiej astronomii

W lipcu 1945 r., do Torunia przybyła grupa pracowników wileńskiego Uniwersytetu Stefana Batorego. Wśród nich wybitni astronomowie: profesor Władysław Dziwulski, astrofizyk - docent Wilhelmina Iwanowska i specjalista mechaniki nieba - dr Stanisław Szeligowski. Ich obecność i ranga naukowa przyczyniły się do utworzenia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym nowopowstałego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika dwóch katedr: astronomii i astrofizyki.

Naukowcy niezwłocznie przystąpili do organizacji swojego astronomicznego warsztatu pracy. Od podstaw bo brakowało zarówno fachowej literatury, jak i instrumentów potrzebnych do prowadzenia badań. Wiedzieli, że najskuteczniejszą drogą do zdobycia publikacji z zagranicznych obserwatoriów z całego świata jest wymiana wydawnictw. Rozpoczęli zatem publikować własne prace, zaczynając od wykorzystania swoich przedwojennych obserwacji i rachunków. Wyniki ich prac badawczych znalazły się w „Biuletynie Obserwatorium Astronomicznego w Toruniu”. Wraz z informacją o nowopowstałym obserwatorium, publikacja została rozesłana do placówek astronomicznych na całym świecie. Był to początek gromadzenia nie tylko fachowej literatury pochodzącej z różnych stron świata, ale także niezbędnego sprzętu. *„Mamy wolny 8 calowy teleskop Drapera i natychmiast wysyłamy go Wam”* – tak brzmiała wiadomość nadesłana przez prof. Harolda Shapley`a z Harvard College Observatory w Cambridge w USA. Teleskop trafił do Torunia w 1947 r., a fakt jego posiadania stał się przyczynkiem do utworzenia obserwatorium astronomicznego. Zaczęto wówczas poszukiwać odpowiedniego miejsca do jego budowy. Wiadomo było, że musi to być miejsce oddalone od cywilizacji, z dala od światła, pyłów i dymów miejskich. Wybór padł na oddaloną 12 km od Torunia niewielką wieś Piwnice. I tak oto amerykański teleskop stał się podwaliną dzisiejszego Obserwatorium Astronomicznego UMK.

Coraz bliżej tajemnic

Dziś Centrum Astronomii UMK w Piwnicach to największy ośrodek astronomii obserwacyjnej w naszym kraju.

Rozmieszczone w parku, pod charakterystycznymi kopułami, różnej wielkości teleskopy stanowią optyczną część Obserwatorium. Wśród nich - największy w Polsce teleskop optyczny Cassegrain-Schmidta, o średnicy lustra 90 cm. Znajdujący się przy nim oryginalny panel do sterowania pozwala zobaczyć jak wyglądały obserwacje, zanim „do gry” weszły nowoczesne komputery.

Zlokalizowany jest tu również, największy w Polsce, unikalny w Europie środkowo-wschodniej, radioteleskop (średnica czaszy jego anteny wynosi 32 m). Co ważne, jest on częścią światowej sieci VLBI, czyli radiowej interferometrii wielkobazowej - jednej z najbardziej zaawansowanych technik obserwacji astronomicznych, pozwalającej na tworzenie najdokładniejszych obrazów obiektów w kosmosie. Konieczna jest w tym celu ścisła współpraca radioteleskopów na całym globie. Toruński radioteleskop przeznaczony jest dla wszystkich polskich radioastronomów, jako Ośrodek Narodowy.

Daj znać, że chcesz odwiedzić wszechświat

Centrum Astronomii UMK to miejsce w którym odległe zakątki kosmosu nie są wcale tak obce, jak nam się wydaje. To wszystko dzięki wiedzy tutejszych naukowców. Zwiedzanie Obserwatorium jest możliwe po wcześniejszym uzgodnieniu - [szczegóły](#) [2].

Niedźwiady - tu amatorzy podbijają kosmos

Niedźwiady, mała wieś niedaleko Szubina, to kolejne miejsce wyróżniające się na astronomicznej mapie kujawsko-pomorskiego. Mieści się tu Obserwatorium, które nie zostało zbudowane przez naukowców, ale przez okoliczną grupę pasjonatów astronomii zrzeszonych w Pałucko-Pomorskim Stowarzyszeniu Astronomiczno-Ekologicznym. Własnymi siłami tworzyli obiekt od podstaw, zaczynając od pawilonu z obrotową kopułą, a kończąc na różnej wielkości teleskopach. Zaprojektowany i wykonany przez nich teleskop Newtona, o średnicy 60 cm, to największy amatorski teleskop w Polsce.

Centrum astronomii nieprofesjonalnej - tak nazwać można Obserwatorium w Niedźwiadach - to miejsce gdzie astronomiczna pasja liczy się najbardziej. Odbывające się tu prelekcje i wspólne obserwacje nieba to niezwykle przeżycie dla wszystkich amatorów odkrywania tajemnic wszechświata. PPSAE jest także organizatorem corocznych Ogólnopolskich Zlotów Miłośników Astronomii, które przeważnie odbywają się właśnie w Niedźwiadach.

Obserwatoria

Język Niezdefiniowany

---

adres strony: <https://kujawsko-pomorskie.travel/pl/obserwatoria>

Odnośniki

[1] <https://kujawsko-pomorskie.travel/pl/obserwatoria>

[2] <http://www.faj.org.pl/?go=zwiedzanie>